

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. október 22.(*)

„Elzeter döntéshozatal iránti kérelem – Postai átutalási szolgáltatás – 97/67/EK irányelv – Hatály – A postai átutalási szolgáltatás tekintetében kizárólagos jogot biztosító nemzeti szabályozás – Állami támogatás – Gazdasági tevékenység – Általános gazdasági érdek? szolgáltatások”

A C?185/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott elzeter döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Varhoven administrativen sad (legfels?bb közigazgatási bíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2014. április 14?én érkezett, 2014. április 9?i határozatával terjesztett el? az el?tte

az „**EasyPay**” AD,

a „**Finance Engineering**” AD

valamint

a **Ministerski savet na Republika Bulgaria** és

a **Natsionalen osiguriteln institut**

között folyamatban lév? eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, az els? tanács elnöke, a második tanács elnökeként eljárva, J. L. da Cruz Vilaça (el?adó), A. Arabadjiev, C. Lycourgos és J.?C. Bonichot bírák,

f?tanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezet?: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. június 4?i tárgyalásra,

figyelembe véve a következ?k által el?terjesztett észrevételeket:

- az „EasyPay” AD képviseletében B. Grigorov igazgató,
- a Natsionalen osiguriteln institut képviseletében B. Petkov igazgató,
- a bolgár kormány képviseletében E. Petranova és D. Drambozova, meghatalmazotti min?ségben,
- az Európai Bizottság képviseletében G. Koleva, R. Sauer és C. Vollrath, meghatalmazotti min?ségben,

tekintettel a f?tanácsnok meghallgatását követ?en hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a f?tanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következ?

Ítéletet

1 Az elzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 52., 3. o.) módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 15., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.; a továbbiakban: 97/67 irányelv), valamint az EUMSZ 106. cikk és az EUMSZ 107. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az „Easy Pay” AD és a „Finance Engineering” AD, valamint a Ministerski savet na Republika Bulgaria (a Bolgár Köztársaság minisztertanácsa; a továbbiakban: minisztertanács) és a Natsionalen osiguritelnen institut (országos társadalombiztosítási intézet; a továbbiakban: intézet) között folyamatban lévő, a Naredba za pensii i osiguritelnia stazh (a nyugdíjakról és a járulékfizetési időszakról szóló rendelet; a továbbiakban: rendelet) megsemmisítésére, illetve semmisségének kimondására irányuló jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 97/67 irányelv 1. cikkének értelmében:

„Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a következők vonatkozásában:

- a postai szolgáltatások nyújtásának feltételei,
- a Közösségen belüli egyetemes postai szolgáltatások nyújtása,
- az egyetemes szolgáltatások olyan feltételek melletti finanszírozása, amelyek biztosítják az ilyen szolgáltatások folyamatos nyújtását,
- az egyetemes szolgáltatás díjmegállapítási elvei és elszámolásának átláthatósága,
- az egyetemes szolgáltatás minőségi szabványainak meghatározása és egy olyan rendszer felállítása, amely biztosítja ezeknek a szabványoknak a teljesítését,
- a műszaki szabványok harmonizálása,
- független nemzeti szabályozóhatóságok létrehozása.”

4 Ezen irányelv 2. cikke elírja:

„Ennek az irányelvnek a céljaira a következő meghatározások alkalmazandók [helyesen: ezen irányelv alkalmazásában]:

1. »Postai szolgáltatások«: olyan szolgáltatások, amelyek postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését foglalják magukban;

[...]

4. »gyűjtés«: a postai küldeményeknek a postai szolgáltató általi összegyűjtése;

5. »szétesztás«: a postai küldemények feldolgozó központban történ? válogatásától a címre történ? kézbesítésükig terjed? folyamat;

6. »postai küldemény«: abban a végleges formában megcímezett küldemény, amelyben a postai szolgáltatónak azt továbbítani kell. A levélküldeményeken kívül ilyen küldemények lehetnek például a könyvek, a katalógusok, a hírlapok, a folyóiratok és a kereskedelmi értéket képvisel? vagy nem képvisel? árut tartalmazó postai csomagok;

7. »levélküldemény«: bármilyen fizikai adathordozón rögzített, illet?leg írásos formában megjelenített közlemény, amelyet a feladó által magán a küldeményen vagy annak csomagolásán megjelölt címre kell kézbesíteni. Könyvek, katalógusok, hírlapok és folyóiratok nem tekintend?k levélküldeménynek;

[...].”

5 Az Európai Unió m?ködésér?l szóló szerz?dés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdek? szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20?i (EU) 2012/21 bizottsági határozat (HL 2012 L 7., 3. o.; a továbbiakban: ÁGÉSZ?határozat) 2. cikke ekképp rendelkezik:

(1) Ez a határozat a[z EUMSZ] 106. cikk (2) bekezdése szerinti általános gazdasági érdek? szolgáltatások nyújtásával megbízott vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatás alábbi kategóriákra alkalmazandó:

? 15 millió [euró] éves összeget nem meghaladó ellentételezés általános gazdasági érdek? szolgáltatás nyújtásához a közlekedésen és a közlekedési infrastruktúrán kívüli területeken;

[...]

(2) Ez a határozat csak akkor alkalmazandó, ha a vállalkozás általános gazdasági érdek? szolgáltatás nyújtásával való megbízásának id?tartama nem haladja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási id?tartam esetén e határozat csak akkor alkalmazandó, ha a szolgáltató olyan jelent?s beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb id?tartam alatt kell amortizálni.”

6 E határozatnak az összeegyeztethet?ségre és a bejelentési kötelezettség alóli mentességre vonatkozó 3. cikke értelmében:

„Az e határozatban foglalt feltételeknek megfelel?, közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatás összeegyeztethet? a bels? piaccal, és mentesül a[z EUMSZ] 108 cikk (3) bekezdésében el?írt el?zetes bejelentési kötelezettség alól, feltéve, hogy megfelel a Szerz?désb?l vagy az uniós ágazati jogszabályokból ered? követelményeknek is.”

7 Az ÁGÉSZ határozatnak az átmeneti rendelkezésekr?l szóló 10. cikke el?írja:

„A határozat az alábbi egyedi támogatásokra és támogatási programokra alkalmazandó:

? minden olyan, az e határozat hatálybalépése el?tt létrehozott támogatási program, amely a[z EUMSZ 106. cikk] (2) bekezdésének az általános gazdasági érdek? szolgáltatások m?ködtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történ? alkalmazásáról szóló, 2005. november 28?i 2005/842/EK bizottsági határozat (HL L 312., 67. o.)] alapján összeegyeztethet? volt a bels? piaccal, és amelyre

a bejelentési követelmény nem vonatkozott, még további két évig a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősül és mentesül a bejelentési kötelezettség alól;

[...]"

8 E határozat 11. cikke értelmében „[a] 2005/842/EK határozat hatályát veszti”.

9 Az ÁGÉSZ határozat 12. cikke úgy rendelkezik, hogy „[e]z a határozat 2012. január 31-én lép hatályba”.

A bolgár jog

10 A társadalombiztosításról szóló törvénykönyv (Kodeks za sotsialno osiguruvane) 106. cikkének értelmében e törvénykönyv „Kötelező nyugdíjbiztosítás” című 6. fejezetét, valamint a nyugdíj kifizetését a minisztertanács által elfogadott jogi aktus szabályozza.

11 A minisztertanács 2000. március 10-én 30. sz. határozatával elfogadott rendelet 50. cikke értelmében „[a] nyugdíjakat és a pótlékokat a [z Intézet] területi kirendeltségei a postahivatalokon és a helyi bankokon keresztül folyósítják [...]”.

12 A rendelet 51. cikke elírja, hogy „a nyugdíjakat és a pótlékokat a postahivatalok a nyugdíjas állandó vagy ideiglenes lakcímeire kézbesítik a rendeletben meghatározott módon”.

13 A rendelet 54. cikkének (1) bekezdése értelmében „[az intézet] területi részlege minden nyugdíjas részére kifizetési igazolást állít ki, amely alapján a postahivatal kifizeti a nyugdíjasnak a nyugdíjat (nyugdíjakat) és a pótlékokat. A nyugellátásában részesülő személy által aláírt kifizetési igazolás tanúsítja a kifizetés megtörténtét”.

14 A rendelet 58. cikke elírja:

„Az [intézet] rendszeres időközönként átutalja a nyugdíjak és pótlékok kifizetéséhez szükséges pénzüsszegeket a »Balgarski poshti« EAD (a továbbiakban: Balgarski poshti) területi kirendeltségének, mégpedig úgy, hogy biztosított legyen azok időben történő kifizetése [...]”.

15 A rendelet 92. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az [intézet] területi kirendeltsége a »Balgarski poshti« területi részlegének győjtőszámlájára utalja át a nyugdíjak kifizetésére szolgáló pénzüsszegeket. A [z intézet] területi kirendeltsége és a »Balgarski poshti« területi kirendeltsége közötti elszámolásra a tárgyhónapban kifizetett nyugdíjak vonatkozásában ugyanezen hónap végéig kerül sor.

(2) Az [intézet] a területi részlegein keresztül a tárgyhónapban kifizetendő nyugdíjak 8,5 ezrelékét fizeti ki a »Balgarski poshti« területi részlegeinek a nyugdíjaknak a postai hálózat [közvetítésével] történő kifizetésével összefüggésben végzett munka ellenében. Ezen összeg átutalására a tárgyhónapot követő hónap 7. napjáig kerül sor.

(3) A (2) bekezdés szerinti pénzüsszeg után fizetendő héát a [z intézet] területi részlege a (2) bekezdés szerinti pénzüsszeggel együtt utalja át a »Balgarski poshti« területi részlegének.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett átutalásokat azon számla alapján teljesítik, amelyeket a »Balgarski poshti« területi részlege bocsát ki a nyugdíjak havi kifizetését követően.

(5) A postahivatal alkalmazottjának felróható hibás nyugdíjkifizetés esetén ezt a »Balgarski poshti« területi kirendeltsége megtéríti az [intézet] területi kirendeltségének [...]."

16 A módosított, a postai szolgáltatásokról szóló törvény (Zakon za poshtenskite uslugi; a továbbiakban: postaszolgáltatási törvény) 4. cikke értelmében „a postai szolgáltatások magukban foglalják az egyetemes postai szolgáltatást, valamint azokat a postai szolgáltatásokat, amelyek nem tartoznak az egyetemes szolgáltatás körébe”.

17 A postaszolgáltatási törvény 25. cikkének (2) bekezdése el?írja:

„(2) Az egyetemes postai szolgáltatás nyújtására köteles postai szolgáltató egyéb postai szolgáltatásokat is nyújthat az e törvényben meghatározott módon, valamint a gazdasági társasági tevékenységi körébe tartozó egyéb tevékenységeket is végezhet.»

18 A postaszolgáltatási törvény 29b. cikke értelmében:

„Az egyetemes postai szolgáltatás nyújtására köteles postai szolgáltató mind a gazdasági társaság egésze, mind részletesen és külön?külön az alábbiak tekintetében szervezi tevékenységét, számol el az alkalmazandó számviteli standardokkal összhangban, és alkalmaz költségmegosztási rendszert:

1. egyetemes postai szolgáltatás a szolgáltatástípusok szerint;
2. postai átutalások;
3. a 38. cikk 1–3. pontja értelmében nem az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó postai szolgáltatások;
4. egyéb gazdasági tevékenységek.”

19 A postaszolgáltatási törvény 38. cikkéb?l az következik, hogy nem tartoznak az egyetemes szolgáltatás körébe az alábbi postai szolgáltatások:

- „1. címzett postai reklámküldemény átvétele, továbbítása és kézbesítése;
2. a 3. cikk 2. pontja szerinti szolgáltatások;
3. expressz szolgáltatások;
4. postai átutalások.”

20 A postaszolgáltatási törvény 39. cikkének 3. pontja szerint az e törvény értelmében vett egyéni engedély – többek között – postai átutalások tekintetében kibocsátott egyéni közigazgatási aktus.

21 Ugyanezen törvény kiegészít? rendelkezései (1) bekezdésének 9. pontja úgy rendelkezik, hogy „[a] »postai átutalások« a 39. cikk 3. pontja szerinti szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedéllyel rendelke? postai szolgáltató postahivatalai által egy papíralapú dokumentum útján az átutaló részér?l az átutalás címzettje részére történ? készpénzáttutalásra szolgáló postai szolgáltatások”.

22 Az említett törvény átmeneti és zárórendelkezéseinek (70) bekezdése értelmében „[a] 24. cikk alapján kijelölt egyetemes postai szolgáltatás nyújtására köteles postai szolgáltató a jelen törvény »Darzhaven vestnik«-ben [hivatalos lap] történ? kihirdetésének napjától (DV 2010., 102.

sz., hatályos 2010. december 30-tól) számított tizenöt évig a [»Balgarski poshti«] gazdasági társaság”.

Az alapeljárás tényállása és az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdések

23 A minisztertanács 2000. március 10-i határozatában elfogadta a rendeletet, amely 2000. január 1-jén lépett hatályba. E rendelet elírja, hogy a nyugdíjakat az intézet területi kirendeltségei utalják át a helyi bankok és a Balgarski poshti postahivatalai közvetítésével, amely utóbbi a nemzeti postai szolgáltató, egyszemélyes kereskedelmi társaság, amelynek tőkéje 100%-ban az állam tulajdonában van. E postai átutalások magukban foglalják a postahivatalokban történő pénzfelvételt és a postai alkalmazott által a címzettnek történő kézbesítést is. A rendelet elfogadásának időpontjában kizárólag a Balgarski poshti rendelkezett felhatalmazással a postaszolgáltatási törvény szerinti – a postai átutalások lebonyolítását is magában foglaló – egyetemes postai szolgáltatások nyújtására.

24 Az említett törvény módosítását követően, 2009. november 3-tól a postai átutalások már nem tartoznak az egyetemes postai szolgáltatás körébe. Az „EasyPay” AD és a „Finance Engineering” AD a bolgár távközlési szabályozási bizottság által kiadott olyan engedéllyel rendelkező vállalkozások, amelyek lehetővé teszik számukra a postai átutalás szolgáltatásának nyújtását. Következésképpen e vállalkozások azt állítják, hogy a rendelet azzal, hogy a nyugdíjak postai átutalással történő folyósítása tekintetében kizárólagos jogot biztosított a Balgarski poshtinak, korlátozza postai szolgáltatóként élvezett jogaikat, és sérti a verseny szabadságát.

25 A minisztertanács azt állítja, hogy a nyugdíjbiztosítás és a folyósítás a társadalombiztosítás állami funkcióinak gyakorlását jelenti, és ezért azt nem lehet gazdasági tevékenységnek minősíteni. A Balgarski poshtit rendeleti úton közszolgáltatási tevékenységgel bízták meg, amely nem tartozik a versenyjog alkalmazási körébe. A minisztertanács szerint egyedül e társaság rendelkezik országos hálózattal Bulgáriában, beleértve a gyéren lakott területeket is.

26 Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a társadalombiztosítási törvénykönyv 106. cikke biztosítja a minisztertanács számára azt a lehetőséget, hogy kiválassza azt a társaságot, amely leginkább képes kielégíteni a közszükségleteket, és ebből azt a következtetést vonta le, hogy az „EasyPay” AD és a „Finance Engineering” AD által benyújtott kereseteket mint megalapozatlanokat el kell utasítani. A felek ezt követően felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtottak be a kérdést elterjesztő bírósághoz.

27 E körülmények között a Varhoven administrativen sad az eljárását felfüggesztette, és elzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e tekinteni, hogy nem a [...]97/67 irányelv hatálya alá tartozik az olyan postai szolgáltatás, mint a postai átutalási szolgáltatás, amellyel a feladó, amely a jelen ügyben az állam, pénzüsségeket utal át a címzetteknek – szociális ellátásokban részesülő személyeknek –, és ezért az az EUMSZ 106. cikk és az EUMSZ 107. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozik?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 106. cikket és az EUMSZ 107. cikket, hogy azok nem teszik lehetővé a szabad verseny korlátozását az ismertetetthez hasonló postai szolgáltatás nyújtása esetén, ha ezt a polgárok alkotmányos jogának biztosításával és az állam szociális politikájával összefüggő kényszerítő indokok igazolják, és ha ugyanakkor a szolgáltatás annak típusa alapján általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősíthető, feltéve hogy a szolgáltató által kapott díjazás az ÁGÉSZ határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott összeget meg nem haladó ellentételezést képez?

Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

28 Első kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 97/67 irányelvet, hogy annak hatálya alá tartozik egy olyan postai átutalási szolgáltatás, amelynek segítségével a feladó, a jelen esetben az állam, pénzüsszegeket küld a címzettnek az egyetemes postai szolgáltatással megbízott gazdasági szereplő közvetítésével.

29 Emlékeztetni kell arra, hogy a 97/67 irányelv 2. cikkének 1. pontja kimerítő jelleggel sorolja fel az ezen irányelv értelmében vett „postai szolgáltatások” fogalmába tartozó szolgáltatásokat, amelyek a postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését foglalják magukban. Ezenfelül, e cikk 6. pontja részletesen kifejti, hogy mit kell érteni „postai küldemény” alatt ezen irányelv alkalmazásában.

30 Márpedig sem a 97/67 irányelv 2. cikke, sem annak egyéb más rendelkezése nem említi a pénzügyi szolgáltatásokat, a postai szolgáltatók által járulékos jelleggel nyújtott szolgáltatásokat is beleértve (lásd ebben az értelemben: Asempre és Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería ítélet, C-240/02, EU:C:2004:140, 31. pont).

31 Azt is meg kell állapítani, hogy, tekintettel a 97/67 irányelv e rendelkezésének pontos és körülhatárolt jellegére, ennek kiterjesztő értelmezése – amely azzal a következménnyel járna, hogy az irányelv hatályát az alá nem tartozó tényállásokra is kiterjesztené – nem fogadható el (lásd ebben az értelemben: Asempre és Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería ítélet, C-240/02, EU:C:2004:140, 32. pont).

32 Ennek megfelelően megállapításra került, hogy az olyan postai szolgáltatások, amelyek lényege nyilvános postai hálózatokon kerül történő kifizetések végrehajtása természetes vagy jogi személyek részére, mások megbízásából vagy kérelmére, nem tartoznak a 97/67 irányelv hatálya alá (lásd: Asempre és Asociación Nacional de Empresas de Externalización y Gestión de Envíos y Pequeña Paquetería ítélet, C-240/02, EU:C:2004:140, 34. pont).

33 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 97/67 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik ezen irányelv hatálya alá egy olyan postai átutalási szolgáltatás, amelynek segítségével a feladó, a jelen esetben az állam, pénzüsszegeket küld a címzettnek az egyetemes postai szolgáltatással megbízott gazdasági szereplő közvetítésével.

A második kérdésről

34 Második kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy egy tagállam az alapügyben szereplőhöz hasonló vállalkozásnak kizárólagos jogot biztosít a nyugdíjak postai úton történő átutalására.

35 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatásnak történő minősítés megköveteli, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében szereplő valamennyi feltétel teljesüljön. Először is, állami beavatkozásról vagy legalábbis állami forrásból történő beavatkozásról kell hogy szó legyen. Másodszer, ennek a beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Harmadszor a kedvezményezettjét előnyben kell részesítenie. Negyedszer torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (lásd: Libert és társai ítélet, C-197/11 és C-203/11, EU:C:2013:288, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Ily módon az állami támogatássá történő minősítés tekintetében az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése első sorban a vállalkozásnak juttatott előny létezését feltételezi.

37 E tekintetben először is azt kell hangsúlyozni, hogy, egyfelől, az uniós versenyjog rendelkezéseinek alkalmazásában a vállalkozás fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül annak jogállásától és finanszírozási módjától. Másfelől, minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár (lásd: Compass-Datenbank-ítélet, C-138/11, EU:C:2012:449, 35. pont).

38 Egyébiránt megállapításra került, hogy azok a szervezetek, amelyek részt vesznek a társadalombiztosítás közszolgáltatásának irányításában, kizárólag szociális jellegű funkciót töltenek be. E tevékenység a szolidaritás elvén alapul, és mentes minden nyereségre irányuló céltól. A nyújtott szolgáltatások törvényen alapuló szolgáltatások, és függetlenek a járulékok összegétől (lásd ebben az értelemben: Poucet és Pistre ítélet, C-159/91 és C-160/91, EU:C:1993:63, 18. pont).

39 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a Balgarski poshti által végzett postai átutalási tevékenység, amely lehetővé teszi az alapügyben szóban forgó nyugdíjak folyósítását, a társadalombiztosítás közszolgáltatási funkciójának minősül-e, vagy sem, következésképpen azt az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységnek kell-e minősíteni, vagy sem.

40 Ezen összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy ahhoz, hogy a tevékenység ne minősüljön gazdasági tevékenységnek, jellegét, tárgyát, valamint a rá vonatkozó szabályokat tekintve elválaszthatatlanul kell kapcsolódnia a nemzeti nyugdíjrendszerhez (lásd analógia útján: Aéroports de Paris kontra Bizottság ítélet, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 81. pont). Ily módon az alapeljárásban figyelembe kell venni a postai átutalási tevékenység esetleges elválaszthatatlan jellegét.

41 E tekintetben első sorban a határozat 50. cikkéből, 54. cikkének (1) bekezdéséből, valamint 58. cikkéből az következik, az állami társadalombiztosítás rendszer keretében nyújtott öregségi juttatások az intézet feladatkörébe tartoznak, amely e feladatainak gyakorlása során a Balgarski poshtit kizárólag a nyugdíjak folyósításának biztosítása céljából veszi igénybe.

42 Ezenfelül, a rendelet 50. cikke előírja, hogy a nyugdíjak kifizetése bankintézmények közvetítésével is történhet. Ennek megfelelően az intézet által a bolgár kormánynak küldött, és az ez utóbbi által a szóbeli eljárás során hivatkozott adatok szerint 2015. május 1-jén a nyugdíjak mintegy 53%-át banki átutalással folyósították. Következésképpen a Balgarski poshti által végzett postai átutalások ténylegesen nem az egyetlen eszközt alkotják a nyugdíjak folyósításának elvégzéséhez.

43 E tényezők arra engednek következtetni, hogy a postai átutalási tevékenységet, amelynek segítségével a nyugdíjakat folyósítják, el lehet választani a nemzeti nyugdíjrendszertől. A kérdést

el?terjeszt? bíróság feladata, hogy e tényez?k relevanciáját értékelje, különös tekintettel a rendelkezésére álló egyéb ténybeli és jogi elemekre.

44 Másodsorban, amennyiben a nyugdíjak folyósítását lehet?vé tév?, az alapügyben szóban forgó postai átutalási tevékenység elválasztható a társadalombiztosítási közszolgáltatástól, és azt gazdasági tevékenységnek kell min?síteni, az a kérdés vet?dik fel, hogy az az intézkedés, amellyel valamely tagállam egy vállalkozásnak kizárólagos jogot biztosít a nyugdíjak postai úton történ? átutalására, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének értelmében vett el?nynek min?sülhet?e.

45 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a kedvezményezett vállalkozás által közszolgáltatási kötelezettségként teljesített szolgáltatás ellenértékéül adott térítésnek oly módon tekinthet? állami beavatkozás, hogy e vállalkozás nem részesül tényleges anyagi el?nyben, és így nem kerül e beavatkozás folytán versenytársainál kedvez?bb helyzetbe, nem tartozik az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá (lásd: Libert és társai ítélet, C?197/11 és C?203/11, EU:C:2013:288, 84. pont; Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, C?280/00, EU:C:2003:415, 87. pont).

46 Mindazonáltal ahhoz, hogy valamely konkrét térítés az állami támogatássá min?sítést elkerülje, bizonyos feltételeknek kell teljesülnie (Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, C?280/00, EU:C:2003:415, 88. pont).

47 El?sör is, az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (C?280/00, EU:C:2003:415) 89. pontjából az következik, hogy ahhoz, hogy ez az ellentételezés ne min?süljön állami támogatásnak, a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségeknek kell terhelnie, és e kötelezettségeknek egyértelm?en meghatározottnak kell lenniük.

48 A jelen ügyben a kérdést el?terjeszt? bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy a Balgarski poshtit ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségek terhelik?e, és e kötelezettségek egyértelm?en az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozásból következnek?e.

49 Másodsorban, az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (C?280/00, EU:C:2003:415) 90. pontjából az következik, hogy a kérdést el?terjeszt? bíróságnak kell azt meghatároznia, hogy az ellentételezés kiszámításának alapjául szolgáló feltételeket el?zetesen tárgyilagos és átlátható módon állapították?e meg.

50 E tekintetben megállapítható, hogy a rendelet 92. cikkének (2) bekezdése megjelöli azt az alapösszeget, amelynek alapján a közszolgáltatási kötelezettség ellentételezését kiszámítják.

51 Hasonlóképpen a kérdést el?terjeszt? bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (C?280/00, EU:C:2003:415) 92. pont szerepl? harmadik feltétel tekintetében az ellentételezés meghaladja?e a nyugdíjak postai átutalással történ? folyósítása során felmerül? költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel a vonatkozó bevételekre és az e kötelezettség teljesítéséb?l származó ésszer? nyereségre.

52 Amennyiben, amint az alapügyben is, a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történik, a kérdést el?terjeszt? bíróságnak kell meggy?z?dnie arról, hogy az Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (C?280/00, EU:C:2003:415) 93. pontjában foglalt negyedik feltételnek megfelel?en ezen ellentételezés mértéke azon költségek elemzése alapján került megállapításra, amelyek egy átlagos, jól vezetett és megfelel?en felszerelt vállalkozásnál e közszolgáltatási

kötelezettségek végrehajtásakor felmerülnének, figyelemmel a vonatkozó bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó ésszerű nyereségre.

53 Harmadsorban, jóllehet a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a Balgarski poshti által kapott díjazás nem haladja meg az ÁGÉSZ határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott összeget, meg kell állapítani, hogy ez a határozat az EUMSZ 107. cikk értelmében vett állami támogatásoknak minősülő intézkedésekre vonatkozik (lásd ebben az értelemben: Libert és társai ítélet, C-197/11 és C-203/11, EU:C:2013:288, 102. pont). Ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság csak abban az esetben alkalmazhatja az említett határozatot annak meghatározása céljából, hogy az alapügyben vitatott, az EUMSZ 107. cikk értelmében vett állami támogatásnak minősíthető intézkedés összeegyeztethető-e a belső piaccal az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének értelmében, és ezen intézkedés mentesíthető-e az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt előzetes bejelentés kötelezettsége alól, ha a jelen ítélet 47–52. pontjában említett feltételeket nem tartják tiszteletben, illetve ha teljesülnek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése alkalmazásának feltételei.

54 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ÁGÉSZ határozat 11. és 12. cikkéből az következik, hogy e határozat hatályon kívül helyezi a 2005/842 határozatot, és 2012. január 31-én lép hatályba. Amint azt az Európai Bizottság is kiemeli, az ÁGÉSZ határozat 10. cikke előírja, hogy minden olyan, az e határozat hatálybalépése előtt létrehozott támogatási program, amely a 2005/842 határozat alapján összeegyeztethető volt a belső piaccal, és amelyre a bejelentési követelmény nem vonatkozott, további két évig, azaz 2014. január 31-ig a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősül és mentesül a bejelentési kötelezettség alól. Ezen időponttól az állami támogatási programoknak tiszteletben kell tartaniuk az ÁGÉSZ határozatot ahhoz, hogy mentesüljenek a bejelentési kötelezettség alól.

55 Ezenfelül, mivel – amint az a jelen ítélet 23. pontjából is kitűnik – a rendelet 2000 januárjában lépett hatályba, meg kell állapítani, hogy az ÁGÉSZ határozat 2. cikkének (2) bekezdése értelmében, amennyiben valamely szolgáltató már több mint tíz éve általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat nyújt, e határozat csak akkor alkalmazható, ha a szolgáltató jelentős beruházásra kényszerül abból a célból, hogy eleget tudjon tenni általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó kötelezettségeinek, aminek értékelése a nemzeti bíróság feladata.

56 A fentiekre figyelemmel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha a nyugdíjak folyósítását lehetővé tévő postai átutalás gazdasági tevékenységnek minősül is, akkor sem tartozik e rendelkezés hatálya alá az, ha valamely tagállam kizárólagos jogot biztosít a nyugdíjak postai átutalással történő folyósítására az alapügyben szereplőhöz hasonló vállalkozásnak, amennyiben e szolgáltatás olyan általános érdekű szolgáltatásnak minősül, amelynek ellentételezése az e vállalkozás által közszolgáltatási kötelezettségének végrehajtása tekintetében nyújtott szolgáltatások ellenértéke.

A költségekről

57 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A 2008. február 20-ai 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-ii 97/67/EK

európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik ezen irányelv hatálya alá egy olyan postai átutalási szolgáltatás, amelynek segítségével a feladó, a jelen esetben az állam, pénzüsszegeket küld a címzettnek az egyetemes postai szolgáltatással megbízott gazdasági szereplő közvetítésével.

2) Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha a nyugdíjak folyósítását lehetővé tevő postai átutalás gazdasági tevékenységnek minősül is, akkor sem tartozik e rendelkezés hatálya alá az, ha valamely tagállam kizárólagos jogot biztosít a nyugdíjak postai átutalással történő folyósítására az alapügyben szereplőhöz hasonló vállalkozásnak, amennyiben e szolgáltatás olyan általános érdekű szolgáltatásnak minősül, amelynek ellentételezése az e vállalkozás által közszolgáltatási kötelezettségének végrehajtása tekintetében nyújtott szolgáltatások ellenértéke.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: bolgár.